

рахунок загального оподаткування має базуватися на договірних відносинах між замовниками та постачальниками послуг охорони здоров'я та на моделі охорони здоров'я, яка заснована на медичному страхуванні.

Література:

1. Державне управління у сфері охорони здоров'я: суспільні потреби та підготовка кадрів : метод. рек. / авт. кол. : І. М. Солоненко, Л. І. Жаліло, О. І. Мартинюк та ін. ; за заг. ред. д-ра мед. наук І. М. Солоненка. – К. : НАДУ, 2010. – 56 с.
2. Доклад о состоянии здравоохранения в Европе 2013 г. Здоровье и системы здравоохранения / Всемирная организация здравоохранения. – Дания, 2014. – 218 с.
3. Досвід країн Європи у фінансуванні галузі охорони здоров'я. Уроки для України / за заг. ред. В. Черненко та В. Рудого. – К. : Академпрес, 2012. – 112 с.

Васіна А.Ю., к.е.н., доцент,
докторант кафедри державного і
муніципального управління ТНЕУ

СТРУКТУРУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В КОНТЕКСТІ РЕАГУВАННЯ НА ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Процеси глобалізації, що супроводжуються поглибленням взаємозалежності світового господарства і національних економік, посиленням динамічності руху в світовому просторі всіх видів ресурсів та боротьби за їх залучення, загостренням трансформаційних суперечностей у всіх сферах суспільного життя, зумовлюють нові виклики функціонуванню і розвитку національних економічних систем. Забезпечення адекватного реагування національних економік на виклики глобалізації, яке б дозволило їм адаптуватись до тенденцій розвитку світової економіки, органічно увійти у світогосподарський простір, скористатись новими можливостями глобалізаційних перетворень та запобігти пов'язаним з ними загрозам, знаходиться в прямій залежності від їх структуризації. Структурні характеристики, і особливо їх зміни, відображають досягнутий рівень використання виробничих ресурсів, особливості спеціалізації і рівень диверсифікованості економіки, тобто все те, що визначає місце країни

у світовому поділі праці, її конкурентну нішу на світових ринках товарів і послуг.

Глобалізація виступає одним з основних чинників змін у розрізі всіх видів структури національної економіки і спонукальним інструментом запровадження та розвитку нових прогресивних видів діяльності, які дозволяють ідентифікувати національного виробника на конкурентних міжнародних ринках. Під впливом глобалізації відбувається структурна корекція національних економік і прискорений, хоча й нерівномірний, розвиток високотехнологічних сфер, де конкуренція вже має переважно глобальний характер. Відповідно до методології, прийнятою в міжнародній статистиці, зокрема в статистиці ОЕСР, до переліку високотехнологічних галузей виробництва належать: виробництво авіа - і космічної техніки, фармацевтичної продукції, офісних, бухгалтерських і електронно-обчислювальних машин, обладнання й апаратури для радіо, телебачення і зв'язку, а також медичних приладів, точних і оптичних інструментів. Аналогічно в сфері послуг спостерігаються швидкі зрушення на користь таких видів послуг, як послуги зв'язку, різноманітні ділові послуги, науково-технічні послуги і т.п. [1, с. 107].

Серед основних тенденцій впливу глобалізації на формування структури світової, а відтак, і національних економік можна виділити:

- формування мережевого суспільства і мережевої економіки на основі мережевих структур, функціональне поле яких ґрунтується на: комунікації; суспільній угоді та організації; потенціалі інноваційного розвитку [2, с.328-329]. Мережеві структури виступають базовими одиницями економічної організації глобального капіталу та вирізняються високими динамічними характеристиками, пов'язаними з обміном інформацією;

- розширення джерел залучення ресурсів для структуривання світової і національних економік на основі вільного руху капіталів і фінансових інструментів, що обслуговуються фінансовою сферою;

- формування замість однополюсної структури світової економіки системи великих світових регіонів. Тобто становлення ринку характеризується не раціоналізацією на принципах ринку вільної конкуренції і не постійним відновленням дилеми "ринок - держава", а формуванням структурної ієрархії світового ринку подібно національному ринку розвинутої економіки, тобто ринкової макроекономіки, заснованої на базисній системоутворюючій функції фінансового капіталу [3, с.154];

- трансформацію територіальної організації економіки на основі локалізації глобалізаційних процесів, розвитку регіональних міжнародних виробничих систем та територіально локалізованих кластерів;

- зміни в структурі світового поділу праці та світогосподарського обміну, що проявляються у: збільшенні частки внутрішньогалузевої торгівлі в структурі світової торгівлі; прискореному розвитку подетальної та технологічної спеціалізації, подрібненні виробничих процесів та поширенні внутрігалузевої кооперації та внутрігалузевого обміну; трансформації форм налагодження зв'язків між контрагентами та розвитку міжнародної електронної торгівлі;

- ускладнення структури світової економіки, яка характеризується багаторівневістю та взаємозалежністю суб'єктів, що функціонують на глобальному, міжнародному регіональному, національному, внутрідержавному регіональному, локальному рівнях;

- посилення впливу ТНК на основі транснаціоналізованої власності та широко розгалуженій системі міжфірменних взаємовідносин, що дозволяють здійснювати в міжнародному (глобальному) масштабі координацію і контроль за господарськими операціями в середині географічно розсосереджених міжнародних виробничих систем [1, с.115];

- формування надскладної, планетарної, системно організованої ієрархічної мережі економічних відносин, що передбачає якісне підвищення рівня її енергозабезпеченості та інформативності, порівняно зі станом світової економіки попередніх десятиліть – часів, що передували розкриттю продуктивних потенцій інформаційної революції [4, с.110].

Наведені тенденції глобальних трансформацій структури світової економіки актуалізують необхідність вироблення ефективних механізмів структуризації економіки України з врахуванням глобалізаційних викликів, що дозволило б підвищити конкурентоспроможність національної економіки, сформуванню національну модель взаємодії з транснаціональним капіталом, підвищити дієвість захисту національних інтересів та зберегти національну ідентичність. При цьому в якості орієнтирів структурування національної економіки можуть слугувати індикатори економічної глобалізації ОЕСР [5], які представлені такими групами:

1) прями іноземні інвестиції (ПІІ) в країну і з країни: ступінь

глобалізації через ПІІ – фінансові потоки як % ВВП, потоки доходів від ПІІ як % ВВП, нагромаджені обсяги ПІІ як % ВВП; внесок країн інвесторів і приймаючих країн за секторами економіки; доходи на ПІІ в країну і з країни;

2) економічна діяльність багатонаціональних фірм (в розрізі країн і сфер);

3) міжнародне поширення технологій – рівень інтернаціоналізації досліджень і розробок багатонаціональних фірм (в розрізі країн і галузей);

4) міжнародне поширення технологій – рівень інтернаціоналізації поширення технологій (в цілому і за галузями); рівень інтернаціоналізації торгівлі високотехнологічними виробами (в цілому і за галузями);

5) глобалізація торгівлі – сукупна торгівля країни; торгівля філіалів, що контролюються з-за кордону.

Література:

1. Сиденко В.М. Глобализация – европейская интеграция – экономическое развитие: украинская модель. Том 1. Глобализация и экономическое развитие/ В.М. Сиденко. – К.: фенікс, 2008. – С.107

2. Гальчинський А.С. Економічна методологія. Логіка оновлення: Курс лекцій./А.С. Гальчинський –К.: “АДЕФ-Україна”, 2010.– С.328-329.

3. Евстигнеева Л.П. Экономический рост: либеральная альтернатива/ Л.П. Евстигнеева, Р.Н. Евстигнеев; Ин-т междунар. экон. и полит. исслед. РАН. – М.: Наука, 2005.– С.154

4. Шевчук О.Б. Глобально-інформаційна економіка та синергетичний підхід до її дослідження/ О.Б. Шевчук. – К.: Фенікс, 2004. – С.110.

5. Measuring Globalisation. OECD Handbook on Economic Globalisation Indicators. – Paris: OECD, 2005. – P. 23-24.